

Sveriges Författarförbund - Sveriges Dramatikerförbund - Svenska Journalistförbundet - Sveriges Läromedelsförfattares Förbund - Konstnärernas Riksorganisation - Föreningen Svenska Tecknare - Föreningen Sveriges Konsthantverkare och Industriformgivare - Svenska Fotografers Förbund - Föreningen Svenska Tonsättare - SKAP - Sveriges kompositörer och textförfattare - Federationen Svenska Musiker - Teaterförbundet/för scen och film - Svenska Regissörsföreningen - Oberoende Filmars Förbund - Unionen - klubbarna vid Sveriges Radio, Sveriges Television och Utbildningsradion

KLYS

Konstnärliga
och Litterära
Yrkes
utövarers
Samarbets
nämnd

Stockholm den 18 september 2015

Landstinget Dalarna

Box 712, 791 29 Falun

KLYS synpunkter på Dalarnas regionala kultur- och bildningsplan 2016-2018

KLYS har beretts tillfälle att yttra sig över rubricerade remissutgåva till regional kultur- och bildningsplan för Dalarna och vill för de yrkesverksamma kulturskaparnas räkning anföra följande.

Om KLYS

KLYS – Konstnärliga och Litterära Yrkesutövarers Samarbetsnämnd – företräder via sina 15 medlemsorganisationer ca 30.000 yrkesverksamma kulturskapare i Sverige. Dessa arbetar som bl a författare, dramatiker, journalister, bildkonstnärer, musiker, kompositörer, tonsättare, regissörer, skådespelare, filmare och dansare. Organisationerna samarbetar under KLYS paraply i frågor som rör t ex kulturpolitik, upphovsrätt, arbetsmarknad, trygghetssystem och yttrandefrihet.

KLYS utgör en samlad röst för Sveriges kulturskapare i den nationella kulturpolitiken. Kultursamverkansmodellens inträde i den svenska kulturpolitiken har, förutom ett nytt sätt att fördela statliga bidrag till regional kulturverksamhet, inneburit en etablering av en ny kulturpolitisk karta där samverkan och dialog på alla plan är satt i fokus: mellan stat, region och kommun och där också det professionella kulturlivet och civilsamhället ska delta i dialogen.

Enligt förordningen ska de regionala kulturplanerna tas fram ”efter samråd med länets professionella kulturliv och det civila samhället”. Att använda sig av professionella kulturskapare som experter på sitt konstområde är ett utmärkt sätt att ta tillvara de professionella kulturskaparnas regionala erfarenheter, att utveckla diskussionen om kulturskaparnas villkor och att formulera en regional konstnärspolitik.

Formen för samråd väljer regionen själv. KLYS verkar för att dialoger sker i formaliserad form, dvs att det finns en kontinuitet och långsiktiga strategier för att involvera professionella kulturskapare i dialog runt kulturplanens framtagande, genomförande och uppföljning. KLYS verkar också för att mindre samråd, där yrkesverksamma kulturskapare bidrar som experter, arvoderas. Vi har för ändamålet tagit fram särskilda arvodesrekommendationer från KLYS. Se bilaga.

Bland KLYS viktigaste frågor, som även gäller arbetet med regionala kulturplaner och samverkansmodellen, är att principen om armlängds avstånd används och värnas. Denna princip har skapats för att konsten ska kunna stå fri från politiska viljor, och är av yttersta vikt för att konstnärlig frihet ska kunna upprätthållas och att demokratiska samtal ska kunna ske i samhället. Enligt principen ska konstnärliga och kvalitativa bedömningar inte göras av den politiska sfären utan av sakkunniga ämnesexperter, yrkesverksamma kulturskapare och konstnärliga ledare. KLYS bevakar också hur konstnärlig kvalitet och förnyelse får utrymme, hur mångfalden inom kulturen främjas samt balansen mellan kultur- och aspektpolitik av olika slag.

Här nedan följer en sammanfattning av KLYS mest centrala bevakningsområden, när det gäller regionala kulturplaner och regional kultur- och konstnärspolitik:

Grundläggande värden

- Hur bevakar kulturplanen kulturens egenvärde och balansen mot aspektpolitik?
- Bidrar den här satsningen till konstnärlig kvalitet och förnyelse?
- Hur arbetar regionen med principen om armlängds avstånd?
- Hur arbetar regionen med att främja mångfald inom kulturen?

Kulturskapares villkor

- Vilka förutsättningar behövs för att professionella kulturskapare inom alla konstområden ska kunna verka i regionen (såväl sådana som är bosatta i regionen som kulturskapare utifrån)? Hur formuleras regional konstnärspolitik i regionen?
- Vilka målsättningar formulerar regionen utifrån betydelsen av rimliga avtal och ersättningar till kulturskapare för deras arbete?
- Hur kan regionalt verksamma kulturskapare stödjas med kompetensutveckling och vidareutbildning. Hur kan man stödja de redan yrkesverksamma som vill vara kvar i regionen?
- Hur diskuterar och synliggör regionen skillnaden i villkor mellan yrkesutövande och ideella utövare?
- Vilka stödfunktioner finns för professionella kulturskapares företagande i regionen?
- På vilka sätt kan regionen och dess kommuner integrera kulturskapare som självklar samarbetspart?

Kulturell infrastruktur

- Hur ser utbudet ut av lokaler för mötesplatser och arbetsplatser i regionen? D.v.s. replokaler/verkstäder/träningslokaler/inspelningsstudios. Vad kan byggas ut, förstärkas lokalt och eller regionalt?
- Vilken strategi formulerar regionen i sin kulturplan angående samspelet mellan institutioner och det fria kulturlivet?
- Vad har regionen för utvecklingsmål för regionöverskridande verksamhet?
- Hur planerar regionen att arbeta med och utveckla nationella och internationella samarbeten?

Övergripande kommentarer till kulturplanen

Dalarnas kultur- och bildningsplan är på flera punkter ett ambitiöst dokument. Det är glädjande att regionen är på väg att formulera en regional konstnärspolitik, som kan komplettera det nationella konstnärspolitiska ansvaret. Karaktäristiskt för planen är annars att det är en gemensam kultur- och bildningsplan. Argumenten för detta ges på sid 6. KLYS anser det värdefullt att bildningsdelen tar plats i kulturplanen, men den får inte tränga undan frågor och initiativ som berör det professionella kulturlivet och de yrkesverksamma kulturskaparnas villkor. Vi tror att ett närmare samarbete mellan det professionella kulturlivet och folkbildningen kan berika hela Dalarna, inte minst när det gäller tillgänglighet till kultur, yttrandefrihet och demokrati, men vi vill samtidigt varna för att det aspekt-politiska perspektivet tar överhanden.

Det är inget fel i sig att konsten och kulturen används som motor eller faktor för regional utveckling, så länge detta balanseras på ett rimligt sätt gentemot konstens och kulturens eget värde. Konsten och kulturen måste alltid garanteras en självklar roll som fri och obunden kraft i samhället såväl i den regionala, som i den nationella politiken. Vi hade också gärna sett en starkare betoning på det kulturpolitiska målet att främja konstnärlig kvalitet och förnyelse i kulturplanen.

Begreppet professionell eller yrkesverksam *kulturskapare* används regelbundet i kulturplanen, ibland används dock också begreppet yrkesutövande *konstnär* (t ex sid 16) och ibland yrkesverksam *kulturutövare* (t ex sid 17) för att beteckna konstnärligt yrkesverksamma. KLYS förespråkar begreppet kulturskapare när det gäller konstnärer inom alla konstarter och begreppet bildkonstnär när det gäller upphovspersoner på bildområdet.

Generellt kan sägas att kulturplanen innehåller många målsättningar och konkreta förslag till åtgärder som KLYS stödjer, och som vi också hoppas att landstinget har ekonomiska möjligheter att omsätta till praktisk verklighet.

Regional vision för bildning och kultur

Den regionala visionen för bildning och kultur i Dalarna som anges på sidan 5 innehåller en mening som fokuserar på kulturskapare och som innebär att de ska kunna leva och verka i en tillåtande och innovativ miljö. KLYS välkomnar formuleringen men skulle vilja tillägga ordet "utvecklas", d v s de ska kunna leva, verka och *utvecklas* i en tillåtande och innovativ miljö.

Vi saknar också i den regionala visionen en formulering om vikten av att konstnärlig kvalitet och förnyelse samt kulturens egenvärde främjas i regionen.

Politisk inramning för kultur och bildning

Principen om armlängds avstånd finns uttryckt på sidan 9 där det sägs att landstinget värnar om den. De konstnärliga och kvalitativa bedömningar som ska ske bör, som mycket riktigt anges i kulturplanen, överlåtas till ämnesexperter och sakkunniga, däribland yrkesverksamma kulturskapare. Enligt punkterna på sidan 18 ska förvaltningen tydliggöra hur landstinget och länsinstitutionerna ska arbeta enligt principen om armlängds avstånd. Detta välkomnas av KLYS. Många regionala kulturplaner uttrycker att de värnar om principen om armlängds avstånd, men de anger sällan hur den tillämpas, ännu mindre har de en policy för den.

Dalarnas kultur- och bildningsdokument är ett underdokument till Dalastrategin Dalarna 2020. Tre av de tretton målbilderna i strategin relaterar till kultur och bildning. Dessa målbilder är dock mer av aspektpolitiskt slag än kultur för kulturens egen skull. Såväl i Dalarnas kultur- och bildningsplan som i Dalastrategin hade kulturens egenvärde och vikten av konstnärlig kvalitet behövts lyftas fram tydligare.

Dialog med fria kulturskapare

Dalarna har på ett föredömligt sätt tillsatt ett särskilt kulturskaparråd bestående av yrkesverksamma kulturskapare från olika konstområden enligt den modell som KLYS förespråkar. Det är glädjande att landstinget Dalarna förstått värdet i att använda kulturskapares kompetens som experter inom sitt konstområde, bl a i arbetet med att ta fram en kulturplan.

Målsättningen för KLYS är att yrkesverksamma kulturskapare inom alla konstområden ska få komma till tals och skapa ett mervärde genom ett konstområdesövergripande perspektiv. Det handlar såväl om traditionellt fria kulturskapare som bildkonstnärer och författare, som om sådana som är anställda vid en institution tillsvidare eller på viss tid.

KLYS välkomnar att fokus för kulturskaparrådet är att diskutera hur utformningen av den nya planen ska gynna konstnärer (kulturskapare) att bo och verka i Dalarna. Även här vill KLYS att ordet "utvecklas" läggs till. Det bör inte bara handla om att bo och verka, utan också om hur man som yrkesverksam kulturskapare i regionen ska kunna *utvecklas* inom sitt konstområde i regionen. KLYS utgår ifrån att detta fokus också innefattar frågor om hur kulturskapare ska kunna försörja sig.

Det är värdefullt att minnesanteckningarna från gruppens möten är offentliga och publiceras på förvaltningens webb. Den typen av transparens är viktig för trovärdigheten och legitimiteten för kulturskaparråden och är ett viktigt verktyg för KLYS och andra konstnärsorganisationer i arbetet med att följa kulturskaparrådets arbete.

KLYS har tagit del av minnesanteckningar från Dalarnas kulturskaparråd och kan konstatera att mötena dokumenteras utförligt och att rådet har inflytande över innehållet i den aktuella kulturplanen. Flera av de förslag som förts fram i rådet har influerat i det förslag till kulturplan som nu remitterats.

Vi välkomnar också att det arrangerats dialoger med de fria teatergrupperna och med ombuden för Sveriges Författarförbund. Viktigt att notera är dock att Dalarnas författarförbund (som finns med bland remissinstanserna) inte representerar Sveriges Författarförbund i Dalarna, och inte heller kan sägas företräda yrkesverksamma författare i Dalarna.

Samverkan över länsgränserna

KLYS välkomnar interregionala samarbeten inte minst när det gäller kulturskapares villkor och rörlighet, där också det nationella perspektivet måste finnas med. Vi håller också med landstinget om att nätverken utgör en förutsättning för det kvalitativa och nyskapande arbete som sker inom regionala kulturverksamheter, genom att finansieringen stärks och spridningen och rörligheten ökar.

En ökad internationalisering

Det är glädjande att Dalarna har en omfattande internationell samverkan och att regionen planerar att utveckla området under planperioden.

Barn och unga

När det gäller barn och ungas rätt till kultur vill KLYS särskilt lyfta fram vikten av att ge dem tillgång till kvalitativ konst och kultur och möjlighet att möta yrkesutövande konstnärer (kulturskapare). Detta gäller inte minst inom ramen för Skapande skola.

Det är positivt att närvaron av musik- och kulturskolor anses utgöra en grund för framtidens professionella kulturskapare

Kulturskaparna

Dalarnas kulturplan innehåller ett särskilt avsnitt om kulturskapare och deras villkor. Det är positivt att kulturplanen beskriver kulturskapares viktiga funktion i samhället och insiktsfullt att konstatera att vissa konstformer inte når ut till alla. Det är vidare glädjande att fler och fler unga kulturskapare på senare tid valt att etablera sig i Dalarna och att Dalarna har ambitioner att ta vara på dessa.

KLYS stödjer de punkter som anges under rubriken Samverkan kulturskapare och omvärld, särskilt att fler artist in residence ska skapas inom fler konstområden.

När det gäller punkten om att förvaltningen ska sprida kunskap om professionella kulturskapares villkor vill KLYS rekommendera regionen att göra en kartläggning över kulturskapare och deras villkor i regionen som faktabas för det framtida konstnärspolitiska arbetet i Dalarna.

Vi ställer oss mycket positiva till Dalarnas öppenhet när det gäller att stimulera ett kontinuerligt inflöde av internationell och nationell samtidskultur i regionen, vilket kommer att främja den kulturella mångfalden i regionen och rörligheten för kulturskapare i hela landet.

När det gäller punkterna under rubriken Stöd för yrkesverksamma kulturskapare stödjer vi också dem. Vi anser dock att den första punkten är alldeles för svagt formulerad på så sätt att förvaltningen inte bara bör rekommendera utan bör se till att de gängse arvodes- och ersättningsnivåerna *faktiskt* följs. KLYS vill här hänvisa till de avtals- och arvodesrekommendationer som tagits fram inom ramen för KLYS-organisationerna. Det är viktigt att kulturskapare får rimliga ersättningar och att de yrkesverksamma på området anlitas för konstnärliga uppdrag. Se bilaga.

Vi välkomnar - som ovan nämnts - att förvaltningen ska tydliggöra hur landstinget och länsinstitutionerna arbetar enligt principen om armslängds avstånd. Ett tydliggörande som KLYS gärna tar del av.

Det är också positivt att Dalarna uppmärksammat egenföretagande kulturskapares särskilda förutsättningar inom ramen för satsningar på kulturella och kreativa näringar.

Ett viktigt utvecklingsområde som endast marginellt berörs i avsnittet är frågan om kompetensutveckling för yrkesverksamma kulturskapare i regionen. Detta är idag mycket begränsande oavsett om man arbetar inom en institution eller inom det fria kulturlivet. Tillgången till kompetensutveckling är en strategisk fråga för att möjliggöra, inte minst för frilansande kulturskapare, att långsiktigt kunna arbeta och försörja sig i en region som Dalarna.

Dalhallas operaverksamhet

KLYS välkomnar ambitionen att långsiktigt säkra verksamheten. Det är även viktigt att förutsättningarna för operans orkester säkras och tydliggörs, oavsett om det som idag gäller Dalasinfiorniettan/Gävle symfoniorkester eller andra lösningar. Detta är av speciell vikt när det gäller de frilans/extramusiker som produktionerna kräver.

Att de som idag engageras av Dalhallas vänförening är ingen önskvärd lösning. Det enda rätta är att någon eller bägge av de inblandade orkesterinstitutionerna anställer och tar arbetsgivaransvar för frilansmusikerna.

Kulturella och kreativa näringar

Det är värdefullt att landstinget uppmärksammar den kulturella kärnan, d v s de som skapar det konstnärliga och litterära innehållet, och har förståelse för att hänsyn måste tas till kultursektorns särskilda villkor. Vi tillstyrker att landstinget ska erbjuda kompetensutveckling inom företagskunskap till bl a kulturskapare.

Stärka arrangörsledet

KLYS anser att det tydliga behov av ett förstärkt arrangörsled som finns inte får konkurrera om de medel som går direkt till konstnärlig produktion och verksamhet.

När det gäller punkten om att landstinget ska verka för att en samordnande nationell kraft inom musikområdet skapas väcks tankar på samverkan över läns/regiongränser, denna gång ur ett nationellt perspektiv. Det vore intressant om landstinget utvecklar sina tankar kring detta och redovisar de eventuella kontakter som tagits kring detta på olika plan.

Professionell teaterverksamhet

Generellt är det viktigt att på scenkonstområdet uppmärksamma att när de offentliga anslagen inte förmår hålla jämna steg med pris- och löneökningar hotas möjligheterna att behålla den höga kvaliteten och omfattningen på verksamheterna, samtidigt som utrymmet för förnyelse och utveckling krymper.

KLYS vill lyfta fram vikten av en långsiktig strategi för att stärka arrangörsutvecklingen i länet. I många regioner har tidigare fungerande modeller för att förmedla föreställningarna med hjälp av till exempel kultursekreterare rustats ner. Detta har medfört färre föreställningar och ökade kostnader för administration och resor.

Ett centralt område för scenkonsten som bör ges ökad uppmärksamhet är arbetet med kompetensutveckling. Detta är idag begränsat såväl inom institutioner som inom det fria kulturlivet. Bland de prioriteringar för professionell teaterverksamhet som räknas upp i kulturplanen saknar KLYS planerade insatser för kompetensutvecklingen inom scenkonsten i länet, i synnerhet för frilansare.

Till skillnad från under rubriken Professionell musikverksamhet finns inte något eget avsnitt om kulturskapares situation vilket hade varit önskvärt även under rubriken Professionell teaterverksamhet.

Professionell musikverksamhet

När det gäller behovet av ett strategiskt placerat kulturhus finns ett starkt önskemål från Dalasinfoniettans musiker och gästartister kring detta. Att inte ha en akustiskt och arbetsmiljömässigt tillfredsställande hemmascen tär på ensemblen.

Från KLYS vill vi understryka att det handlar om att stärka musikområdet i sin helhet, inte att omfördela inom nuvarande resurser. Att bidra till motsättningar mellan "institutionellt" och "fritt" musikliv är kontraproduktivt för alla berörda.

Bortsett från de självklara fördelar som en utökning av antalet musikertjänster skulle innebära för Dalasinfoniettans ensemble kan det påpekas att närvaron av professionella musiker, inte minst på orter utanför storstadsområdena, medför ökade möjligheter för musiklivet i stort.

Under rubriken Interkulturell verksamhet anges att det tillhör de större utmaningarna att öka mångfalden inom konsertproduktionen. Det är dock oklart vad som avses med att öka mångfalden inom denna produktion. En viktig del när det gäller västerländsk konstmusik är att göra den tillgänglig för nya grupper. Det handlar bl a om att avdramatisera konsertsituationen och att arbeta med tilltalet till publiken.

Litteratur

Det är värdefullt att litteraturen har fått en egen rubrik och ett eget avsnitt i kulturplanen. KLYS anser dock att det mest logiska är att litteraturen som konstform kommer före bibliotek och läsfrämjande i planer. Ett övergripande problem på litteraturområdet är att det saknas institutioner och regional strategi i länet. KLYS efterlyser därför satsningar på området, t ex ett Litteraturrens hus. Vi vill här hänvisa till de synpunkter som fördes fram av Författarförbundets regionombud vid dialogmöte den 8 april och som KLYS stödjer.

När det gäller de remissinstanser som bjudits in att kommentera kulturplanen finns bl a Dalarnas författarförbund. Här bör noteras att detta inte är ett yrkesförbund eller någon regional avdelning inom KLYS medlemsorganisation Sveriges författarförbund.

Sveriges Författarförbund organiserar professionella författare och översättare i hela riket. De har ett fyrtiotal medlemmar och ett särskilt regionombud i Dalarna. Dalarnas författarförbund är en ideell förening som främst organiserar amatörer verksamma i Dalarna. De vill främja intresset för det skrivna ordet och för berättandet och som också publicerar tidskriften Dalapennan samt antologier med bidrag från medlemmarna. På den distribuerande sidan finns bland annat bokhandel och bibliotek. På den främjande och förmedlande sidan finns litterära sällskap, kulturredaktioner, högskola, bibliotek, folkbildning, bokhandel, bokcaféer och antikvariat m fl.

Konst- och kulturfrämjande verksamhet

KLYS anser det glädjande att bildkonsten i länet har fått en riktig injektion, med 40 nyinflyttade högskoleutbildade bildkonstnärer. Vi är mycket positiva till att länet uppmuntrar till bildkonstnärstyrda projekt, utställningar, samarbeten och gestaltningar.

Nästan sju av tio bild- och formkonstnärer i Dalarnas län har en månadsinkomst på 13 300 eller mindre, vilket kan jämföras med den genomsnittliga månadsinkomsten i länet som enligt SCB var 20 892 kronor (år 2012). Detta innebär att majoriteten av bildkonstnärerna i Dalarna har svårt att livnära sig på sin konstnärliga verksamhet. Cirka 31 procent av bildkonstnärerna uppger att de tvingats tacka nej till att medverka i en utställning för att ersättningen och villkoren är så dåliga att de inte har haft råd att medverka, och 82 procent har vid något tillfälle inte fått utställningsersättning vid utställningar.¹ KRO/KIF:s nya granskning [MU-barometern](#) visar att ingen av de svarande utställningsarrangörerna i Dalarna ersätter bildkonstnärerna för deras arbetstid, trots att det ofta ligger veckor och månader bakom en utställning.

Kultur- och bildningsplanens avsnitt om bild- och formkonsten saknar tyvärr struktur och lider av en brist på vision för detta konstuttryck. Kapitlet skulle därför tjäna på en ordentlig omskrivning. Dela upp kapitlet konst- och kulturfrämjande verksamhet under två olika rubriker. En rubrik bör vara Professionell bild- och formkonst, där fokus bör ligga på bild- och formkonstens förutsättningar, visioner och ambitioner i Dalarna. Det bör handla om bildkonstens uttryck, arenor, utställningsmöjligheter, satsningar, MU-avtalet, enprocentsregeln mm. KLYS skulle gärna se att det utarbetades en regional handlingsplan för bild- och formkonsten. Denna bör ta avstamp i regionens specifika förutsättningar, utarbetas i samråd med yrkesutövande bildkonstnärer och diskutera konkreta åtgärder för att förbättra bildkonstnärernas arbetssituation.

Regionens medvetenhet om och tillämpning av MU-avtalet och enprocentsregeln är glädjande, men dessa reformers betydelse skulle med fördel kunna diskuteras mer ingående i kulturplanens löpande text istället för i begreppsförklaringen på s. 64.

KLYS föreslår att Landstinget Dalarna skriver in i sin kulturplan att:

- Det ska tas fram en handlingsplan för bild- och formkonsten i dialog med konstlivet och de professionella bildkonstnärerna. Den bör ta ett samlat grepp på bild- och formkonsten och ta avstamp i Dalarnas specifika förutsättningar. Handlingsplanen bör bland annat fokusera på hur MU-avtalet och enprocentsregeln ska kunna implementeras i hela landstinget och dess kommuner.
- Målet är att MU-avtalet ska tillämpas av samtliga utställningsarrangörer inom landstingets gränser; en regional MU-avtalspott ska införas, till vilken arrangörer kan söka medfinansiering för att konstnärerna ska få MU-avtalsenliga ersättningar inklusive ersättning för sin arbetstid; krav ska ställas på utställningsarrangörer som erhåller offentligt

¹Se KRO/KIF:s rapport ”Utsikt från ateljéerna: Länsvisa undersökningar” (2014).

stöd för utställningar att MU-avtalsmallen ska användas och bild- och formkonstnärers arbetstid budgeteras; MU-avtalets implementering i regionen ska redovisas årligen.

- Metoder/riktlinjer för hur arbetet med enprocentsregeln för konstnärlig gestaltning ska gå till tas fram, vilket även ska säkra att konstnärerna anlitas redan vid planeringsstadiet av den offentliga miljön så att den konstnärliga kompetensen utnyttjas effektivt och den offentliga miljön bli bättre; kompetens och resurser ska satsas för att landstinget ska kunna vara ett stöd till Dalarnas kommuner i att utveckla riktlinjer och metoder för implementeringen av enprocentsregeln och inköp/upphandling av konstnärlig gestaltning; Dalarna årligen redovisar investeringar i infrastruktur och andelen som gått till offentlig gestaltning samt synliggör de offentliga verken.
- Löpande fortbildningar om MU-avtalet och enprocentsregeln för konstnärlig gestaltning ska erbjudas landstingets och Dalarnas kommuners kulturpolitiker, tjänstemän, bildkonstnärer och andra intressenter.
- Man under treårsperioden ska utveckla sin syn på konsthantverket och Dalarnas konkreta ambitioner på området.
- Bild- och formkonstnärer ska anlitas i olika sammanhang, exempelvis inom utbildningsväsendet, i arbetet med stadsplaner och i olika utvecklingsprocesser. Se bild- och formkonstnärer som en resurs och sikta på att skapa fler arbetstillfällen för fria kulturskapare. Skäligen ersättningar ska alltid betalas till professionella konstnärer i alla arrangemang initierade av regionen.

När det gäller avsnittet om Stöd för yrkesverksamma kulturutövare på sidan 40 är det otydligt om satsningen på t ex artologer omfattar kulturskapare inom alla konstområden eller bara inom bild- och formkonsten. KLYS ställer sig positiv till satsningen, men anser att det bör klargöras vilka yrkeskategorier som kan komma i fråga.

Förklaring av begrepp

I slutet av kulturplanen finns en lista med begrepp som beskrivs och förklaras av regionen. KLYS menar att en sådan lista är välbehövlig, men att den gärna hade kunnat utvidgas till fler begrepp som återkommer i kulturplanen som t ex mångfald och konstnärlig kvalitet. Mångfaldsbegreppet bör enligt KLYS innehålla såväl kulturell mångfald som mångfald beträffande etnicitet, ålder, kön osv.

Avslutningsvis vill vi från KLYS framför att vi ser fram emot en fortsatt givande dialog med landstinget i Dalarna.

För KLYS

Ulrica Källén

Verksamhetsledare KLYS

